

JOHANN WOLFGANG VON
GOETHE
Genç
Werther'in
Acıları

JOHANN WOLFGANG
VON GOETHE
GENÇ WERTHER'İN
ACILARI

Can Klasik

Genç Werther'in Acıları, Johann Wolfgang von Goethe

Almanca aslından çeviren: Nihat Ülner

Die Leiden des jungen Werther

© 2007, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2007

Özel baskı 1. basım: 2018

5. basım: Aralık 2019, İstanbul

Bu kitabın 5. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Ayça Sezen

Editör: Şebnem Sunar

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak fotoğrafı: Ali Taptık

İç baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 43087

ISBN 978-975-07-3825-8

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750738258

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

JOHANN WOLFGANG
VON GOETHE
GENÇ WERTHER'İN
ACILARI

ROMAN

Almanca aslından çeviren

Nihat Ülner

♥can

Kapakları çağdaş fotoğrafçuların özgün yorumlarıyla hazırlanan Can Klasikleri:

Babalar ve Oğullar, İvan Turgenyev
Beyaz Geceler, Fyodor Dostoyevski
Büyük Umutlar, Charles Dickens
Çılgın Kalabalıktan Uzak, Thomas Hardy
De Profundis, Oscar Wilde
Emma, Jane Austen
Frankenstein, Mary Shelley
Genç Werther'in Acıları, Johann Wolfgang Von Goethe
Goriot Baba, Honoré de Balzac
Karamazov Kardeşler, Fyodor Dostoyevski
Karanlığın Yüreği, Joseph Conrad
Komünist Manifesto, Karl Marx - Friedrich Engels
Michael Kohlhaas, Heinrich Von Kleist
Nedir Gene Deli Gönlünü Çelen, Sappho
Notre-Dame'in Kamburu, Victor Hugo
Prens, Niccoló Machiavelli
Savaş ve Barış, Lev Tolstoy
Vahşetin Çağırısı, Jack London
Yeraltından Notlar, Fyodor Dostoyevski
Zamanımızın Bir Kahramanı, Mihail Lermontov

JOHANN WOLFGANG VON GOETHE, 1749'da Frankfurt'ta doğdu. Alman edebiyatının coşkunluk akımı *Sturm und Drang*'ın, ayrıca Schiller'le birlikte klasik dönemin en büyük temsilcisidir. Yarım kalan hukuk eğitimini tamamlamak üzere Strasbourg'da geçirdiği bir buçuk yıl, Goethe'nin gerçek edebiyatçı kişiliğini bulmasını sağladı. *Genç Werther'in Acıları*, Goethe'nin *Sturm und Drang* dönemini yansıtır; bu dönemde Goethe, doğa karşısında kendini kaptırdığı coşkuyu ve gem vuramadığı duygularını dile getirmek için yeni bir sanatsal arayışa girdi. Önemli yapıtlarından *Wilhelm Meister'in Çıracılık Yılları*'nı, dostu Schiller'in etkisiyle tamamladı. *Kendi Hayatımdan Şiir ve Gerçek*, *Gönül Yakınlıkları*, *Wilhelm Meister'in Seyahat Yılları*, *Doğu-Batı Divanı* ve *Faust*, Goethe'nin geç dönem yapıtlarıdır. Goethe, 1832'de Weimar'da öldü.

NİHAT ÜLNER, 1958 yılında İstanbul'da doğdu. Ortaöğrenimini 1962-1975 yılları arasında Almanya'da tamamladı. Daha sonra Türkiye'ye dönerek Hacettepe Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğrenim gördü. Yüksek lisans ve doktora eğitimini de aynı bölümde tamamladı. Ulrich Beck'in *Siyasallığın İcadı* ve Max Horkheimer / Theodor W. Adorno'nun *Aydınlanmanın Diyalektiği* eserlerini Türkçe'ye çevirdi. Ülner, halen Hacettepe Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde yardımcı doçent olarak görev yapmaktadır.

ALİ TAPTIK, 1983'te İstanbul'da doğdu. İTÜ Mimari Tasarım Programı'nda doktora çalışmasına devam ediyor. Kentsel peyzaj ve mimarinin temsili ile birey ve kent arasındaki ilişki, psiko-coğrafya ve edebiyat-görsellik ilişkisi gibi konulara odaklanıyor. *Kaza ve Kader* (2009), *İstanbul'u Resmetmek: Türkiye'nin Görsellik Tarihine Giriş* (Prof. Dr. Uğur Tanyeli'yle, 2010), *There are no failed experiments* (2012) ve *Nothing Surprising* (2015) isimli kitapları bulunuyor. Çalışmaları SALT (İstanbul), MAXXI (Roma), Ashkal Alwan (Beyrut) ve Venedik Mimarlık Bienali'nin de aralarında yer aldığı birçok kurumda sergilendi. Taplık, aynı zamanda, bağımsız sanatçı kitaplarının dağıtımını üzerine çalışan Bandrolsüz Kolektifi'nin kurucularındandır. Aynı zamanda Tarihi Yedikule Bostanları Koruma Girişimi'nde arşivcilik rolünü de üstlenmektedir.

Önsöz

Johann Wolfgang von Goethe'nin ünlü romanı *Genç Werther'in Acıları*'nın bir kez daha yayımlanarak Türk okurlara sunulması, 18. yüzyılda yazılmış bir romanın günümüzde hâlâ ilgi gördüğünün önemli bir göstergesi. Goethe'nin belirli bir birikim sonucunda, 1774 yılında üç ay gibi kısa bir zamanda kaleme aldığı roman, Alman edebiyatında çığır açmakla kalmamış, ülke dışında da büyük bir histeriyle okunmuş, dünya çapında etki uyandıran ilk Alman romanı olmuş, "Werther ateşi" tüm Avrupa'yı kaplamış ve Goethe'nin Werther'in yazarı olarak tanınmasına yol açmıştı. Almanya'da bütün gençliği etkisi altına alan romanın birçok intihara neden olduğu, Werther'in giysileri mavi frak, sarı yelek ve çizmelerin döneminde moda yarattığı, Napoléon'un bile Werther'i sürekli yanında taşıdığı ve birçok kez okuduğu söylenir. Romanın, 1930'da Nurullah Ataç çevirisiyle yayımlandığında yurdumuzda da tutkuyla okunduğu biliniyor. Ardından roman 40'lı, 60'lı ve 90'lı yıllarda yeniden çevrilmiş, özellikle de 2000'li yıllarda en az altı yayınevi tarafından farklı çevirilerin (bu arada Yüksel Pazarkaya'nın çevirisini de anmak gerek) yayımlanmış olması ise Goethe'nin bu ölmez yapıtına Türkiye'de de ilginin halen sürmekte olduğunu kanıtıyor. Goethe'nin daha sonraki romanlarının ulaşamayacağı bu yoğun ve yaygın ilginin nedenlerini acaba nerede aramak gerek?

Werther'in, roman biçimi açısından 18. yüzyıl Alman edebiyatı içinde taşıdığı önem, ilk mektup-roman olmasından kaynaklanıyor. Goethe'nin İngiliz edebiyatında Richardson'ın

Pamela ve *Clarissa* adlı mektup-romanlarıyla Rousseau'nun *La Nouvelle Héloïse* (Yeni Héloïse) adlı romanını örnek aldığı biliniyor. Werther'in Wilhelm adında hayali bir arkadaşa yazdığı günlük biçimindeki mektuplardan oluşan roman, türünün gereği, yazarının iç dünyasını dışa vurmasına, tüm düşünce ve acılarını doğrudan dile getirmesine yardımcı olan bir özelliğe sahip. İşte romanın okurlar üzerinde yarattığı beklenmeyen etki, o güne dek katı akılcı bir dönemden geçen Alman edebiyatında, duyguların birdenbire bu denli içtenlikle ön plana çıkmasından kaynaklanıyor. Bu içe dönüşün ardında hiç kuşkusuz Goethe'nin 1768'de Frankfurt'tayken tanıştığı Pietizm akımının etkisini de görmek olası. Roman, gerçi biçim olarak Werther'in mektuplarından oluşuyor; ama bir yerden sonra mektuplar kesiliyor ve yayımcı olarak adlandırılan bir anlatıcı araya girip çevreden topladığı bilgiler ışığında Werther'in son günlerini öyküledikten sonra, ölmeden önce Lotte'ye hitaben yazdığı son mektuba yer veriyor ve Werther'in nasıl öldüğünü yine kendisi anlatıyor. Romana, sanki gerçekmiş havası veren bu anlatım biçiminin, okuru doğrudan öykünün içine çekmeyi amaçladığı söylenebilir. Zaten romanın başında yer alan ve Goethe'nin, varsaydığı duygusal okurlarına seslendiği giriş sözleri de, okurları kendilerini Werther'le özdeşleştirerek romanı okumaya çağırır. Burada Goethe'nin okurundan istediği, Werther'in çektiği acılardan etkilenmesi, bu acılara içten katılması ve onun kaderine ağlamasıdır. Goethe'nin romanın içinde kullandığı yürek, ruh, duygu, sevgi, sevgili, yaşantı, doğa, duyumsama, gözyaşı gibi yeni kavramlar edebiyatta akılcılığın yerini alan duygusallığın göstergeleridir ve romanın döneminde gördüğü ilginin nedenlerini de açıklamaya yardım eder niteliktedir.

Bir mektup-roman olarak Werther'in biçimsel özelliklerinin getirdiği yeniliklerin yanı sıra, içerik açısından da Alman edebiyatında bir dönüm noktası oluşturduğunu söylemek abartılı olmaz. İçeriğindeki bu yenilikler ve yazıldığı dönem için taşıdığı anlam nasıl değerlendirilebilir, roman hangi açılardan yeniden okunabilir?

Werther'i yaşanmış olayların yansıması olarak okumak

Romanın arka planının Goethe'nin yaşantısına dayandığı biliniyor. Romana yansıyan en önemli olay, Goethe'nin Wetzlar'da 9 Haziran 1772 tarihinde bir baloda tanıştığı Charlotte Buff'a olan aşkı. O tarihte Goethe 22, Lotte 19 yaşında ve Lotte kendisinden on bir yaş büyük olan Kestner'le nişanlı. Lotte ile Kestner 1773 Nisanı'nda evleniyorlar ve Goethe Wetzlar'ı terk ediyor. Romanda anlatılanların 1772 yazının yaşantısına dayandığını, Goethe'nin *Kendi Hayatımdan Şiir ve Gerçek* adlı yapıtındaki sözlerinden ve 1824'te dostu Eckermann'a yazdığı romanla ilgili mektuptan biliyoruz: "Beni çok etkileyen kişisel durumlardan doğdu Werther. Yaşamış, sevmiş ve çok acı çekmişim!" Bir de bunlara, Goethe'nin arkadaşı Jerusalem'in evli bir kadına olan aşkı sonucunda kendini öldürdüğü haberi eklenir. Romanın 1774'te yazıldığı düşünülürse, Goethe'nin bu olayların etkisi altında kaldığını söylemek yanlış olmaz. Zaten Goethe için çeşitli aşk yaşantılarını ve kendisine acı veren olayları yazıya dökmek, onu her zaman olayların etkisinden kurtarmaya yardımcı olmuştur. *Kendi Hayatımdan Şiir ve Gerçek*'te bu gerçeği itiraf eden Goethe şöyle der: "Beni sevindiren, acı veren ya da ilgimi çeken her olayı bir imgeye, bir şiiire dönüştürme ve böylelikle olaylarla arama mesafe koyma huyumdan ömrüm boyu vazgeçmedim. Bu nedenle de bildiğiniz yapıtlarımın tümü büyük bir itirafın parçacıklarıdır." Gerçekten de Goethe'nin her yapıtının ardında, yaşanmış gerçeklerin yer aldığı görülür. Edebiyat yapıtının gerçek yaşantıya dayanması ise 18. yüzyıl Alman edebiyatı içinde coşkunculuk akımı (*Sturm und Drang*) ile Gerçekçiliğe doğru atılan bir adım olduğu kadar, yazarın içtenliğini göstermesi açısından da önemli bir aşamadır.

Werther'i bir sanatçı romanı olarak okumak

18. yüzyılın ilk yarısında Alman edebiyatını belirleyen Aydınlanma düşüncesinin sanata bakışı doğrultusunda, edebiyat yapıtının oluşması için belirli kuralların uygulanması ye-

terli görülür, yazarlığın öğrenilebilir ve öğretilbilir olduğu düşünülürdü. Henüz yaratıcılıktan söz edilmeyen bu dönemde, örneğin Fransız ya da İngiliz edebiyatından alınacak örneklerle Almanya'da da önemli yazarların yetişebileceği savunulurdu. Ama Goethe'yle birlikte coşkunsuzluk döneminde, sanata ve sanatçıya bakış kökünden değişir. Sanatın taklitler ya da kurallar üzerine kurulamayacağını, çünkü yazarlığın insana Tanrı tarafından verilmiş bir ayrıcalık olduğunu savunur Goethe. Dolayısıyla sanatçı da tanrısal bir güce sahiptir, o da bir yaratıcıdır, bir *Genie*'dir (dâhi) Goethe'nin gözünde. Yazarın kendi içinde bulduğuna inandığı bu yaratıcı güce Goethe *Genius* adını verir. Werther de bir sanatçıdır, ama romanın başlarında, 10 Mayıs tarihli ünlü mektubunda "bir çizgi bile çizemediğinden" yakınır. Gerçi onu mutsuz eden kent yaşantısından kaçmış, geldiği köyde mutluluğu doğada ve doğal yaşamda bulmuştur. Doğanın her bir zerresini dolu dolu yaşadığı ve tüm ruhuyla duyumsadığı bir anı yansıtır bu mektup, ama "sanatı bundan zararlı çıkar"; "Hiçbir zaman şu anda olduğumdan daha büyük bir ressam da olmamıştım" dese de, içini dolduran bu canlı yaşantıyı kâğıda dökemez Werther. Oysa kâğıda dökülen harfler/renkler/resimler sanatçının "ruhunun aynası" olacak, sanatçının içindeki tanrısal gücü açığa çıkaracak, sanatçıyı Tanrı benzeri bir yaratıcı kılacaktır. Ama duyumsadıklarını kâğıda dökememesi, somutlaştıramaması, Werther'in, algıladığı bu güçlü dünyanın altında ezilmesine yol açmaktadır. (Edebiyat tarihinde yaygın olan bir görüş de Goethe ile Werther arasında bir koşutluk kurarak Werther'in Goethe gibi acılarını kâğıda dökememesi sonucunda ölümden kaçamadığı yönündedir.) Aslında bu mektupta etkili olan mutluluk duygusu ve coşku Werther'in hayal gücünün bir ürünüdür, kendi yarattığı bir mutluluktur: "Göksel hayal gücü mü çevremdeki her şeyi benim için bir cennete çeviriyor?" Aradan çok geçmeden, olayların gelişmesi sonucunda 18 Ağustos tarihli mektupta algıladığı dış dünya nitelik değiştirecek, Werther aynı doğada bu kez ölümü görecek, bir önceki mektupta kendisini mutlu kılan cennet benzeri doğa artık ona eziyet eden bir konuma geçecek, ona mutluluk değil acı verecektir: "Böyle mi olmalıydı? İnsanın mutluluğu, aynı zamanda kederinin kaynağı mı olmalıydı? Yaşam dolu doğanın içinde yüreğimi saran içten ve sıcak duy-

gular, beni bir zamanlar öyle sevinçlere boğuyor, çevremdeki dünyayı benim için öyle bir cennete dönüştürüyordu ki; ama şimdi bu duygular, hiçbir yerde peşimi bırakmayan dayanılmaz bir işkence...” Değişen, doğanın kendisi değil, Werther’in dış dünyaya bakışıdır. İşte Werther’i bekleyen en büyük tehlike de budur: Ona mutlu bir dünya yaratan, ama aynı zamanda da altında ezilmesine neden olan güçlü bir hayal gücü.

Werther’i bir aşk romanı olarak okumak

Bu noktada hemen insanın aklına şöyle bir soru da geliyor: Werther’in Lotte’yle olan ilişkisini kurgulayan da aynı hayal gücü olmasın? Yani gerçekten de, Lotte Werther’in varsaydığı gibi ona karşı bir sevgi besliyor olabilir mi? Yoksa Werther mi öyle görmek istiyor? Werther, Lotte’yle ilk karşılaşmasından önce ona âşık olmaması konusunda uyarılmıştır, Lotte “dürüst bir adam” olan Albert’le nişanlıdır ve evlenmek üzeredir. Werther’le dostluklarının başlamasından sonra da düğün hazırlıkları sürer ve Lotte ile Albert evlenirler. Werther ise yakın bir dostları olarak evlerine girip çıkmayı sürdürür. Lotte ile Werther’in daha ilk karşılaştıkları balo gecesinden başlayarak aralarında ruhsal bir yaklaşma oluşmuştur. Birden patlayan fırtınayı seyrederken her ikisinin de aynı anda, Klopstock’un bir fırtınayı anlattığı o ünlü şiirini anımsayıp “Klopstock” adını anmaları bu ruh yakınlığının ilk göstergesidir. Ama daha sonra da süren bu yakınlık Lotte-Albert ilişkisini etkilememiş, Lotte’nin evlenmesine engel olmamıştır. Werther ise Lotte’nin ona âşık olduğuna inandırmıştır kendini. Lotte’yle olan ilişkilerin başlamasını ve gelişmesini yalnızca Werther’in ağızından dinlediğimiz için, Werther’in anlattıklarının ne derece gerçekleri yansıttığını hiçbir zaman bilemeyiz. Aynı yönde düşünmeyi sürdürürsek, Werther’in ölümüne neden olan yalnızca Lotte’ye duyduğu, içinden çıkılmaz tutkulu aşk mıdır, yoksa sınır tanımayan benliği, dünyalar yaratan hayal gücü müdür? Doğayı kendi ruh hali doğrultusunda istediği biçimde algılayan Werther’in bu ilişkiyi de kendisinin yaratması olasılığı hiç de zayıf değildir.

Werther'i yeni bir doğa yaşantısının yansıması olarak okumak

17. yüzyıl Barok dönem edebiyatının doğaya bakışının coşkunculuk döneminde nasıl kökten değiştiği Goethe'nin "Willkommen und Abschied" ve "Mailed" gibi ünlü şiirlerinin yanı sıra Werther'de görülebilir. Goethe için doğa, Tanrı'nın yansıdığı canlı bir organizmadır. 17. yüzyıl edebiyatında bir fon olarak kullanılan doğa, artık yazarın yaşantısının bir parçasını oluşturmaktadır. 10 Mayıs tarihli mektubunda Werther doğanın içindedir. Derenin kenarında çimenlerin üzerinde yatar, karşısındaki ormanı, dağları algıladığı kadar çevresinde dolaşan böcekleri, sinekleri de sevgiyle izler. Çünkü kendisi de bu doğanın bir parçasıdır, doğa ben'ini çevreler, her zerresiyle ona aittir, aynı zamanda da Yaratıcı'nın yansıdığı bir aynadır. İşte bu doğaya yeni bir bakış, yeni bir dindarlıktır: Doğa Tanrı'nın yansımasıdır. Tanrı'yı doğada bulan Panteizm felsefesinin edebiyattaki uzantısı da denebilir Goethe'nin doğaya bu bakışına. Ama burada önemli olan, bireyin doğa karşısındaki konumudur; çünkü doğa ancak onu algılayan "ben" aracılığıyla varlık kazanmaktadır. İşte romanın okurlarını bu denli heyecanlandırmasını sağlayan önemli bir yeniliktir bu. Yeni doğan bir bireyselliktir. Genç Goethe'nin bu coşkulu, kendi benliğini her şeyden üstün tutan bakışı ileriki yıllarda değişecek, Goethe doğanın üstünlüğünü kabul edecek, doğanın gücü karşısında baş eğecektir.

Günümüzde Werther'in, yazıldığı dönemdeki gibi alımlanmasını, insanları intihara sürüklemesini beklemek yanlış olur kuşkusuz. Ama yine de romanın şiirsel diliyle ve tüm bu farklı okuma biçimleriyle biz okurları çekebileceği, sığlaşmış dünyamıza yeni bir tat katabileceği kuşku götürmez. Bir romanı ölümsüz kılan da zaten bu değil midir?

NİLÜFER KURUYAZICI

Zavallı Werther'in öyküsü hakkında bulduklarımın tümünü elimden geldiği kadarıyla bir araya getirdim ve şimdi size sunuyorum. Bana müteşekkir kalacağınızı biliyorum. Ruhuna ve kişiliğine hayranlık ve sevgi beslemekten, yazgısı karşısında gözyaşınızı dökmekten kendinizi alamayacaksınız.

Şu anda onunla aynı duyguları paylaşanlara gelince; onun çektiği acılar sizi teselli etsin ve alın yazınızdan ya da kendi kabahatinizden ötürü daha yakın başka bir arkadaş bulamıyorsanız, bu kitap size arkadaş olsun.

Birinci bölüm

4 Mayıs 1771

İyi ki orada değilim! Sevgili dostum, insanın yüreği ne anlaşılmaz! Senin gibi sevdiğim, hiç kopamaz olduğum bir insandan ayrılıyorum ve üstelik buna seviyorum! Ama beni bağışlayacağını biliyorum. Oradaki bütün diğer ilişkilerim, sanki yazgım tarafından benimki türünden bir yüreği kaygılandırmak için özellikle seçilmiş gibi değil miydi? Zavallı Leonore! Ama yine de suçsuzdum. Kız kardeşinin şımarıkça çekiciliği benim için hoş bir eğlence anlamına gelirken, onun zavallı yüreğine bir tutkunun yerleşmesi benim suçum değildi herhalde. Ama yine de – tümüyle suçsuz muyum acaba? Onun duygularını beslemedim mi ben? Kızın yüreğinden gelen –hiç gülünç olmamasına rağmen– hep güldüğümüz o tümüyle içten dışavurumlarından aslında zevk almıyor muydum? Ben değil miydim... Kendinden yakınabilen insan ne anlaşılmazdır! Sevgili dostum, düzeleceğime söz veriyorum; her zaman yaptığım gibi yazgının önümüze çıkardığı her küçük kederi artık eveleyip gevelmeyeceğim ve geçmiş benim için geçmişte kalacak. Kuşkusuz haklısın arkadaşım; eğer insanlar –niçin böyle yaratılmış olduklarını Tanrı bilir– imgelemleriyle geçmişteki kederin anılarını çağrıştırmak uğruna bu denli

çaba gösterecekleri yerde, kayıtsız bir şimdi'ye katlansalardı, çektikleri acı daha az olurdu.

Anneme, işlerini en iyi şekilde takip edeceğimi ve en kısa zamanda ona bu konuda haber vereceğimi iletmeni rica ediyorum. Teyzemle konuştum ve anlattıkları o kötü niyetli kadınla karşılaşmadım. Teyzem hareketli, tezcamlı ve iyi yürekli bir insan. Ona, annemin alıkonmuş miras payıyla ilgili şikâyetlerimizi aktardım; o da bana kendi düşüncelerini, nedenlerini, hatta istediğimizden fazlasını verebilmek için gereken koşulları açıkladı. – Kısacası, anneme her şeyin yoluna gireceğini bildir, şu anda bu konuda daha fazla yazmak istemiyorum. Ancak bu küçük sorunu çözerken, sevgili dostum, dünyadaki karışıklıklara yol açan şeyin, kurnazlık ve kötü niyetten öte, belki de yanlış anlamalar ve atalet olduğunu bir kez daha saptadım. En azından ilk ikisine daha az rastlanıyor.

Bu arada belirtmeliyim ki, burada kendimi oldukça iyi hissediyorum. Yalnızlık, cenneti andıran bu çevrede benim kolayca ürperen yüreğim için tatlı bir deva, gençlik mevsimi yüreğimi bütün bereketiyle ısıtıyor. Her ağaç, her fundalık birer çiçek demeti adeta; insan bu misk kokulu denizde yüzüp bütün besinini ondan sağlayabilmek için bir mayısböceği olmak istiyor.

Kentin içi bir beğeni uyandıracak nitelikte değil, ama çevrede anlatılmaz bir doğa güzelliği var. Bundan ötürü artık hayatta olmayan Kont M., her biri değişik güzellikte dalgalanan ve aralarında hoş vadiler meydana getiren bu tepelerin birinde kendi bahçesini yaptırmaya karar vermiş. Bahçe oldukça yalın; daha ilk bakışta buranın planını bilgili bir bahçıvanın değil de, duyarlı bir yüreğin kendi keyfi için çizdiği hissediliyor. Merhumun en çok sevdiği yer şimdi yıkık duran küçük kulübeymiş; en çok sevdiğim bu yerde kontun arkasından kaç kez

Evrensel boyutlara ulaşmış ünüyle, bugün dünya edebiyatının en büyük yazarlarından biri sayılan Goethe, henüz yirmi beş yaşındayken yazdığı *Genç Werther'in Acıları*'nda, kısa bir süre önce Charlotte adlı genç bir kadınla yaşadığı mutsuz ilişkiden yola çıkmıştı. Edebiyat dünyasına, karşılıksız aşk acısıyla intihara sürüklenen "romantik kahraman"ı armağan eden bu büyüleyici mektup-roman, şiirselliği ve yaşama tutkulu bakışıyla okurları mıknaş gibi kendine çekmişti. Almanya'da dönemin gençliğini etkisi altına alan romanın, birçok kişinin intiharına neden olduğu, Werther'in giydiği mavi frak, sarı yelek ve çizmelerin o yıllarda moda haline geldiği, Napoléon'un bile kitabı sürekli yanında taşıdığı söylenir.

Son derece duyarlı ve tutkulu bir genç ressam olan Werther'in düşsel dostu Wilhelm'e yazdığı mektuplardan oluşan *Genç Werther'in Acıları*, edebiyatta akılcılığın yerini alan duygusallığın bir başyapıtıdır.

Türkiye'den 20 çağdaş fotoğrafçı Can Klasikleri'nin bu özel dizisi için 20 kitabın kapak fotoğrafını özgün yorumlarıyla hazırladı.

#dünyaklasikleri #almanklasikleri #aşk #karşılıksızaşk #mektup
#düşselarkadaş #aşkacısı #romantizm

Kapak fotoğrafı: Ali Taştık

 can

 canyayinlari.com | | | canyayinlari

roman

1198-331 978-975-07-3825-8

9 789750 738258